

Jenniina Paavisto

TURVALLISUUS PÄIVÄKODISSA

Sosiaalialan koulutusohjelma

2018

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

TURVALLISUUS PÄIVÄKODISSA

Paavisto, Jenniina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Tammikuu 2018
Sivumäärä: 24
Liitteitä: 2

Asiasanat: varhaiskasvatus, päiväkoti, turvallisuus

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää lasten turvallisuutta päiväkodissa. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä porilaisen Veturitallin päiväkodin kanssa. Siihen kuului keskusteluiden ja turvallisuuskansioon tutustumisen lisäksi myös kyselytutkimus, johon osallistui varhaiskasvatuksen ammattilaisia, jotka työskentelevät päiväkodissa. Kyselyn avulla selvitettiin lasten kanssa työskentelevien näkökulmaa lasten turvallisuuden päivähoidon aikana. Turvallisuuden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että työntekijällä on ammattitaito ja pätevyys alalla.

Turvallisuus tarkoittaa tunnetta ja olotilaa, jossa kaikki on hyvin eikä ole mitään pelättävää tai tunnetta, johon kuuluu myönteinen käsitys tästä hetkestä ja tulevasta. Jokainen voi kokea turvallisuuden eri tavalla, joten se on hyvin yksilöllistä. Tärkeimpiä turvallisuutta lisääviä tekijöitä ovat luottamus ja tieto tulevasta. Kasvattajien rooli on merkittävässä asemassa lasten turvallisuuden tunteen syntymisessä sekä ylläpitämisessä, sillä vastuu lasten turvallisuudesta on aina kasvattajalla. Lapsi tarvitsee turvallisen ympäristön myös päiväkodissa.

Tutkimuksessa selvisi, että turvallisuudella on suuri merkitys lapsen päivään. Jokaisessa päiväkodin toiminnassa tulisi ottaa huomioon turvallisuus ja tällä tavoin ennaltaehkäistä tapaturmia ja vaaratilanteita. Turvallisuuden tulisi olla luonteva osa kasvatusta ja päiväkodin toimintaa. Yhteistyöllä vanhempien kanssa eli kasvatuskumppanuudella on myös merkitystä. Tietojen jakaminen lisää turvallisuutta päiväkodissa. Turvallisuus on asia, jota jokaisen tulisi arvostaa ja kehittää sekä ylläpitää.

SAFETY IN KINDERGARTEN

Paavisto, Jenniina
Satakunta University of Applied Sciences
Bachelor of Social Services
January 2018
Number of pages: 24
Appendices: 2

Key words: early childhood education, kindergarten, safety

The purpose of this thesis was to clarify children's safety in kindergarten. Thesis made in co-operation with kindergarten of Veturitalli from Pori. That includes conversations and taking a closer look on the safetyfile and also survey. Early childhood educators participate in this survey. That survey clarifies the early childhood educators point of view on children's safety in kindergarten. When is question of children's safety it is really important that those who works with children have professional skill and qualifications in branch.

Safety means feeling or situation when everything is okay and there is nothing to be afraid. That can also mean that feeling that you have a positive picture of present and future. Everyone can experience safety in different ways so that is really individual. The most important things that increase safety are trust and knowing what is going to happen next. The role of early childhood educators is very important when it's a question of children's safety and building it and maintaining it. Responsibility of children's safety belongs always to adults. Child needs safe environment also in kindergarten.

The survey found out that safety has a huge meaning for children's day in kindergarten. In every activity you should consider the safety and that way prevent accidents and all kind of dangers. Safety should be natural part of raising children and all the activity on kindergarten. Co-operation with parents is also really meaningful. Sharing the information also increases the safety. Safety is the thing that everyone should appreciate and develop and maintain.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TURVALLISUUS	6
2.1 Turvallisuus käsitteenä.....	6
2.2 Turvattomuus	6
3 TURVALLISUUS PÄIVÄKODISSA.....	7
3.1 Fyysinen turvallisuus	8
3.2 Psykkinen turvallisuus	9
3.3 Sosiaalinen turvallisuus	11
3.4 Aikuisten rooli	12
3.5 Tapaturmat ja vahingot	13
3.6 Riskit.....	14
3.7 Turvallisuuskasvatus.....	15
4 LAIT JA ASETUKSET	16
5 TUTKIMUS.....	17
5.1 Yhteistyö ja toteutus	17
5.2 Tutkimustulokset ja analysointi	18
6 POHDINTA.....	21
LÄHTEET.....	23
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Turvallisuus voi tarkoittaa monia eri asioita ja jokainen ihminen kokee sen eri tavalla sekä jokaisella on oma käsityksensä siitä. Turvallisuus voi olla tunne tai olotila, jossa ei ole huolia. Toisille se taas voi tarkoittaa mahdollisimman pieniä riskejä elämässä ja niiden hallinnassa pitoa. Turvattomuus taas on turvallisuuden tunteen ja olotilan puuttumista ja myös sen kokeminen on yksilöllistä. (Tikkanen ym. 2017, 13-14.)

Turvallisuus on tärkeää, joka paikassa ja jokaiselle, mutta varsinkin pienelle lapselle. Lapsen perustarpeisiin kuuluu turvallisuuden tunne (Mertanen 2013, 21). Usein vanhemmat ovat ne aikuiset, jotka tuovat lapselle turvan, mutta on myös hyvin tärkeää tarjota päiväkodissa olevalle lapselle sama turvallisuus. Päiväkodissa lasten turvallisuuden vaikuttaa paljolti se, miten aikuiset toimivat. Aikuisten tehtävänä on luoda lapsille turvallinen ympäristö kasvaa ja kehittyä.

Lapsi, joka on päiväkodissa, tarvitsee vahvistusta turvallisuuden tunteelleen joka päivä. Hänellä pitää olla varmuus siitä, että hän voi turvautua aikuiseen, milloin vain tilanne sitä vaatii. Turvallisuutta luo kokemus siitä, että lapsi tuntee kuuluvansa ryhmään, olevansa hyväksytty sekä pidetty ja hänellä on kavereita. Päiväkodin aikuisten on tärkeä tuntea lapset ja tunnistaa heidän erilaiset taustat ja niiden vaikutukset. Näiden johdosta lapsella on mahdollisuus turvalliseen ryhmään ja lämpimään vuorovaikutukseen. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton opas turvallisen päiväkotiryhmän rakentamiseen 2017, 4.) Päiväkodin turvallisuutta säädellään myös erilaisten lakien ja asetusten avulla. Näistä muutama tärkein esitellään opinnäytetyössä.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia lasten turvallisuutta päiväkodissa. Tutkimus tehtiin yhteistyössä Porissa sijaitsevan Veturitallin päiväkodin kanssa. Päiväkotiin teetetyyn kyselytutkimuksen avulla selvitettiin lasten turvallisuutta päiväkodissa työskentelevien näkökulmasta. Kyselyn teemoina olivat muun muassa turvallisuuden merkitys lapsen päivään päiväkodissa sekä vanhempien ja päiväkodin yhteistyö.

2 TURVALLISUUS

2.1 Turvallisuus käsitteenä

Turvallisuudella voidaan tarkoittaa monia eri asioita ja se liittyy jokaisen ihmisen jokapäiväisiin toimiin ja tekemisiin. Turvallisuutta pidetään tunteena ja olotilana, joka on yhteyksissä kaikkeen toimintaan yksilönä tai yhteisössä. Jokainen ihminen kokee turvallisuuden eri tavalla ja jokaisella on oma käsityksensä siitä. Joku voi kokea turvallisuuden niin, että on sellaisessa olotilassa, jossa ei ole huolia. Toinen taas voi kokea sen niin, että kaikki riskit ovat hallinnassa ja tarpeeksi pieniä, että niiden kanssa pystyy elämään. (Tikkanen ym. 2017, 13-14.)

Turvallisuutta lisääviä tekijöitä on ehdottomasti luottamus sekä tieto ja varmuus siitä, mitä tulee tapahtumaan. Myös ennakointi ja harjoittelut tulevia mahdollisia vaaroja tai vahinkoja varten lisäävät turvallisuuden tunnetta. Tärkeänä tekijänä on tietoisuus erilaisista asioista, jotta osaa varautua tulevaan ja tämän avulla lisätä omaa turvallisuuden tunnetta. (Tikkanen ym. 2017, 14.)

Hurmeen ja Kyllösen (2014, 24) mukaan turvallisuus on tunne, johon kuuluu myönteinen käsitys nykyhetkestä ja tulevaisuudesta. Turvallisuus voi olla myös yhtä kuin vahingoittumattomuus eli yksilöllä ja yhteisöllä on kaikki hyvin eikä ole tapahtunut minkäänlaisia tapaturmia tai onnettomuuksia. Tämän kaltaisten tapahtumien jälkeen yksilö ja yhteisö voivat kokea itsensä turvattomaksi. (Tikkanen ym. 2017, 15.)

2.2 Turvattomuus

Turvattomuus tarkoittaa turvallisuuden tunteen ja olotilan puuttumista, ja myös sen kokemisessa on yksilöllisiä eroja. Turvattomuutta lisäävät muun muassa epävarmuus, luottamuksen puute sekä asiat ja tapahtumat, joihin ei itse pysty vaikuttamaan. (Tikkanen ym. 2017, 14.) Lapsi voi kokea olonsa turvattomaksi, vaikka hänellä ei varsinaisesti olisi minkäänkokoista uhkaa tai vaaraa (Lajunen ym. 2012, 21). Lasten kanssa työskennellessä on tärkeää, että he kokisivat olonsa turvalliseksi. Tähän vaikuttavat

paljon aikuisen roolit ja toiminnot. Aikuisen pitää osata tunnistaa lapsen turvattomuuden tunne, jotta siihen saataisiin muutosta ja lapsi voisi taas tuntea olonsa turvalliseksi.

Turvattomuuden tunne voi vahvistaa lapsella väärä asioita. Se voi vahvistaa kelpaamattomuuden uskomusta ja kun menee huonosti, voi saada lapsen ajattelemaan, että niin kuuluukin mennä. Lapsi voi ajatella, että hän ei ansaitse parempaa. Lapsen turvattomuuden tunne voi johtaa esimerkiksi siihen, että lapsi kokee onnellisuuden vääränlaisena. Hän voi tuntea sen tukalana ja kestäättömänä tunteena, koska ei koe olevansa tarpeeksi hyvä kokemaan onnellisuutta. Tämän vuoksi on hyvin tärkeää, että lapsella on mahdollisuus turvalliseen vuorovaikutukseen sekä tunteidensa ja ajatustensa jakamiseen. Turvattomuuden estämiseksi on myös tärkeää antaa lapselle kokemus hyväksytyksi tulemisesta omana itsenään. (Mattila 2011, 72-73.)

3 TURVALLISUUS PÄIVÄKODISSA

Oikeus turvalliseen kasvu- ja oppimisympäristöön kuuluu jokaiselle lapselle ja tämä pitäisi kuulua jokaisen päiväkodin arvoihin (Hurme & Kyllönen 2014, 167). Lapsen perustarpeisiin kuuluu turvallisuuden tunne. Jos lapsen turvallisuus on uhattuna, energia ei riitä aitoon itsensä toteuttamiseen. Lapselle on tärkeää saada toteuttaa itseään aidosti ja omalla yksilöllisellä tavallaan. Kun ympäristökin on turvallinen, lapsi voi tuntea tulleen hyväksytyksi ja olla varma. (Mertanen 2013, 21.) Kasvatustieteen maisteri, lastentarhanopettaja ja liikuntapäiväkodin johtaja Mikael Kokljuschkinin (2001, 29) mielestä turvallisuus päiväkodissa tarkoittaa, että siellä on mahdollisimman vähän pelkoa, häpeää ja syyllisyyden tunnetta. Hän sanoo myös, että toisaalta turvallisuus on sitä, että tarvitsee olla jokin perusta, toiminta-ajatus, ja tämän toiminta-ajatuksen ympärille päiväkotiki rakentuu.

Saarsalmen (2008, 13) mukaan päiväkodissa turvallisuudella tarkoitetaan siellä annettavan varhaiskasvatustyön turvallista toteuttamista. Päiväkodissa toteutetaan turvallista varhaiskasvatustyötä lapsia ajatellen. On erittäin tärkeää, että jokainen päiväkodin työntekijä toimii vastuullisesti ja lapsen etua ajatellen. Näin ollen jokaisella lapsella

olisi turvallinen olo tulla päiväkotiin ja olla päiväkodissa. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10.) Lapsen aloittaessa päivähoidon on tärkeää huolehtia, että lapsi saa riittävästi aikaa ja tukea sopeutuessaan uuteen ympäristöön ja tilanteisiin. Lapsi tarvitsee turvallisia aikuisia päivähoidon alusta saakka. Tärkeää on myös turvallinen ja pysyvä lapsiryhmä, johon lapsi aluksi menee, jotta hän voi saada ystäviä ja tutustua muihin. Nämä tuovat lapselle turvallisen olon päivähoidon alusta lähtien. (Kanninen & Sigfrids 2012, 65.)

Turvallisuus on hyvä, kun se pystytään sisällyttämään luontevalla tavalla arkipäiviin ja niiden käytäntöihin. Myös säännöllisesti tapaturmien ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisystä huolehtiminen luo hyvää turvallisuutta. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10.) Turvallisuudesta huolehtiminen parhaalla mahdollisella tavalla vapauttaa voimavaroja niin lapselta kuin aikuiseltakin kaikkiin toimintoihin päivän aikana. Tämä vaikuttaa suuresti kaikkien hyvinvointiin ja saavutettaviin tuloksiin yksilö- ja ryhmätasolla sekä yksikön kannalta. (Hurme & Kyllönen 2014, 245.)

Toimiminen yhteisten ohjeiden ja yhdessä sovittujen käytäntöjen mukaan lisää turvallisuutta päiväkodissa. Kasvattajan ensiapuvalmiudet ovat myös tärkeässä roolissa turvallisuuden kannalta. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10.) Päiväkodissa pitää olla tietty toiminta-ajatus ja tietynlainen toimintamalli, jota noudatetaan. Lapsille tuo turvallisuutta se, että aikuiset tietävät, mitä tekevät ja mitä päiväkodissa tapahtuu. Mikäli lapsille syntyy pelkotiloja tai kauhukuvia jostakin, on aikuisen puututtava niihin ja autettava lasta.

3.1 Fyysinen turvallisuus

Fyysisen turvallisuuden havainnointi on helppoa, sillä suurin osa siitä on näkyvää. Fyysiseen ympäristöön pystytään tekemään myös muutoksia, jotta se olisi mahdollisimman turvallinen. (Hurme & Kyllönen 2014, 30.) Tärkeimpiä asioita fyysisen turvallisuuden kannalta ovat tilojen ja välineiden turvallisuus. Säännöllisin väliajoin on tarkistettava esimerkiksi liikuntavälineiden ja lelujen kunto. Rikkimenneet kannattaa heittää pois. On myös tärkeää huomioida leluja hankittaessa, ettei niistä irtoa pieniä

osia ja miten ne säilyvät lasten päivittäisessä käytössä. Terävien esineiden säilytys pitää miettiä siten, ettei pienet lapset pääse niihin käsiksi ilman aikuisen valvontaa. Päivittäin olisi tärkeää huomioida juurikin lelujen kunto, lattiapintojen liukkaus, lasten tossujen käyttö, talvella kulkuväylien ja pihan liukkaus sekä porttien, aitojen, leikki-alueen ja leikkivälineiden kunto. Joka kuukausi olisi hyvä tarkistaa ensiapupakkauksen sisältö ja tarpeen mukaan sen täydennys sekä päiväkodin palovaroittimet ja niiden toimivuus. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10.)

Kun ympäristö on turvallinen ja hyväksyvä, lapsi voi kasvaa kohti ehjää aikuisuutta (Mattila 2011, 56). Päiväkodissa on erilainen ympäristö kuin kotona, joten on hyvin tärkeää luoda myös päiväkodissa lapsille kotoisa ja turvallinen ympäristö. Tarkoitus ei kuitenkaan ole tehdä päiväkodista kotia, vaan kodinomainen paikka, johon lapsi tuntee kuuluvansa. Lasten on saatava myös tilaa toimia, leikkiä ja toteuttaa itseään.

Lasten hoitoon ja varhaiskasvatukseen kuuluu oleellisesti myös hygieniakasvatus (Jämsän kaupungin www-sivut 2017). On tärkeää, että päiväkodin tilat pidetään siisteinä ja puhtaina. Lastenkin hygieniasta on tärkeä pitää huolta. Tässä isoin vastuu on aikuisilla. Lapsen tullessa päiväkotiin on tärkeää, että he käyvät vanhempien avustuksella pesemässä kädet. Loppupäivän aikana päiväkodin työntekijöillä on vastuu siitä, että lapset huolehtivat hyvästä käsihygieniasta. On tärkeää opettaa lapsille pienestä pitäen hygienian merkitys ja tärkeys.

3.2 Psykkinen turvallisuus

Turvallisessa ympäristössä lapsi kokee tulleensa kuulluksi ja nähdyksi. Jo pienestä pitäen on tärkeää, että lapsi kokee oman minäkuvansa myönteisenä ja hänellä olisi hyvä itsetunto. Itsetunto rakentuu kokemuksista, joita saadaan ympäristöstä ja muista ihmisistä sekä kasvattajien odotuksista, suhtautumisesta suorituksiin, onnistumisiin ja epäonnistumisiin (Keltikangas-Järvinen 1994, 123). Näiden kannalta on hyvin tärkeää, että päiväkodin ilmapiiri olisi mahdollisimman kiireetön ja rauhaisa, jotta aikuiset pystyisivät huomioimaan jokaisen lapsen yksilöllisesti ja antamaan heille aikaa. On tärkeää kehua ja kannustaa lasta, jotta hän tietää olevansa jossakin hyvä ja saavansa

tukea sekä olla aidosti läsnä ja kuunnella lasta. Kun lapsi tarvitsee turvaa ja hän kääntyy aikuisen puoleen, on aikuisen tehtävä olla läsnä (Mattila 2011, 65).

Turvallinen ympäristö luo pohjan rauhalliselle ilmapiirille, mikä taas lisää hyvinvointia (Saarsalmi 2008, 8). Kun aikuiset voivat hyvin niin todennäköisesti myös lapsetkin voivat hyvin ja sitä myötä he kokevat olonsa turvalliseksi. Tämän johdosta kasvaa myös lasten vanhempien luottamus varhaiskasvatuksen työntekijöihin. Vanhempien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden yhteistyön onnistumisen kannalta tärkeimpänä edellytyksenä on heidän keskinäinen luottamus (Koivunen 2009, 152).

Psyykkiseen turvallisuuteen kuuluu myös säännöllisyys. Päiväkodin arjessa tämä näkyy päivärytmin suunnittelussa ja toteutuksessa. On tärkeää olla tietynlainen suunniteltu päiväjärjestys. Suunniteltu päiväjärjestys ja toiminta lisäävät lasten turvallisuutta ja vähentävät levottomuutta (Koivunen 2009, 62). Päiväjärjestys pitäisi olla myös lapsille näkyvillä, jotta he tietävät, mitä päivän aikana tapahtuu. Tällä on merkittävä vaikutus varsinkin uudelle lapselle, joka vasta aloittaa päivähoidon. Hänelle on tärkeää, että hän tietää, mitä tehdään ja milloin. Moni kauan päiväkodissa ollut lapsi tietää jo etukäteen, mitä päivät sisältävät, mutta uudelle lapselle kaikki on uutta ja turvaa hänelle tuo tieto siitä, mitä tapahtuu milloinkin. Kaikille ryhmän lapsille on erittäin tärkeää, että hoitosuhde olisi mahdollisimman pitkäkestoinen ja samat aikuiset pysyisivät mahdollisimman pitkään ryhmässä.

Yksi erittäin tärkeä asia lasten psyykkisessä turvallisuudessa on läsnäolo, syli ja kosketus. Pienet lapset tarvitsevat hoivaavaa kosketusta tunteakseen olonsa turvalliseksi (Kanninen & Sigfrids 2012, 98). Koivusen (2009, 140) mukaan syli antaa lapselle turvaa. Lapsille on tärkeää, että aikuiset ovat aidosti läsnä ja että heitä kosketetaan ja otetaan syliin. Aikuisten läsnäolo ja saatavuus sekä lasten syliin pääsy onnistuvat parhaiten ja luontevimmin pienryhmässä (Kalliala 2008, 51).

Turvallinen leikkiympäristö on myös merkittävä psyykkisen turvallisuuden kannalta, sillä mikäli lapsi ei tunne oloaan turvalliseksi, hän ei välttämättä pysty uppoutumaan leikkiinsä. Aikuisen on oltava fyysisesti ja psyykkisesti saatavilla, jotta lapset pystyvät leikkimään ja tutkimaan ympäristöä rauhassa. Välillä lapset tarvitsevat leikin alussa aikuisen turvaa, välillä sitä tarvitaan myös kesken leikin. (Kalliala 2008, 50.)

3.3 Sosiaalinen turvallisuus

Yksi merkittävä tekijä sosiaalisessa turvallisuudessa on mahdollisuus kehittyä omansa itsenään turvallisesti omassa yhteisössään. Myös vertaisryhmään kuuluminen sekä kokemus osallisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta ovat tärkeä osa sosiaalista turvallisuutta. Lapsen on tärkeä osata toimia erilaisten ihmisten kanssa ja käsitellä omia tunteuksiaan. Pitää osata suhtautua onnistumisiin ja epäonnistumisiin niin ryhmässä kuin yksilönäkin. Tämä näkyy esimerkiksi häviön käsittelemisessä. (Hurme & Kyllönen 2014, 29.)

Sosiaaliseen turvallisuuteen vaikuttaa paljon ryhmän sisäinen toiminta ja vuorovaikutus. On tärkeää, että ryhmän aikuiset tulevat toimeen ja ovat kaikki yhdessä sitoutuneet ryhmään sekä sen toimintaan. On myös tärkeää, että vuorovaikutus toimii kaikkien ryhmän jäsenten välillä. Ryhmän hyvän toimimisen pohjana on myönteinen vuorovaikutus lapsen ja kasvattajan välillä (Kanninen & Sigfrids 2012, 154). Lasten turvallisuuden tunne vahvistuu parhaiten, kun hän voi olla hyvässä vuorovaikutuksessa aikuisten kanssa, jotka hän kokee turvallisiksi. Tämä turvallisuuden vahvistuminen antaa mahdollisuuden siihen, että lapsella kasvaa luottamus siitä, että elämä kantaa. (Mattila 2011, 67-68.)

Lapsella on oltava hyvät ihmissuhteet, jotta hän voisi kokea olonsa turvallisiksi myös sosiaalisesti. Tämä tarkoittaa niin kotona kuin päiväkodissakin tapahtuvaa aikaa. Tärkeässä asemassa on kaverisuhteet, muut sosiaaliset suhteet ja sosiaalisten taitojen hallinta (Hurme & Kyllönen 2014, 29). Lapselle on tärkeää, että hänellä on hyvät kasvattajat, mutta myös ystäviä. Ystävien merkitys lapselle on erittäin tärkeää ja se antaa monelle turvan myös päiväkodissa. Kiusaaminen ja yksinäisyys ovat todella suuria uhkia turvallisuudelle. Kiusaaminen heikentää sosiaalisen turvallisuuden lisäksi myös fyysistä ja henkistä turvallisuutta (Hurme & Kyllönen 2014, 127-128). Mikäli lasta kiusataan, hän ei koe oloaan välttämättä turvallisiksi. Aikuisten tehtävä on huolehtia, ettei ketään jäisi yksin eikä ketään kiusattaisi päiväkodissa. Kiusamisesta voi jäädä monelle lapselle ikävät muistot ja turvattomuuden tunne.

3.4 Aikuisten rooli

Vastuu lasten turvallisuudesta on vanhemmilla ja muilla aikuisilla (Lajunen ym. 2012, 8). Päiväkodissa työntekijöiden tehtävä on luoda lapsille turvallinen ympäristö, niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisestikin. Jokainen lapsi tarvitsee aikuisen tukea ja turvaa. Lapselle on tärkeää, että hänelle syntyy turvallinen ja välittävä suhde vanhempien lisäksi myös päiväkodissa kasvattajien kanssa. Päiväkodin aikuiset eivät voi koskaan korvata lapsen vanhempia, mutta he voivat olla hyviä turvallisuuden tuojia (Koivunen 2009, 140). Päiväkodin työntekijän tulisi ymmärtää lapsen ja vanhemman välistä kiintymyssuhdetta, jotta hän pystyisi tukemaan tätä ja näin ollen myös auttamaan lapselle turvallisemman olon päiväkodissa (Vilén ym. 2013, 87).

Lasten turvallisuuden tunne päiväkodissa on kiinni aikuisten käyttäytymisestä ja toiminnasta. Päiväkodin työntekijöiden on huolehdittava turvallisesta ympäristöstä sekä rohkaisevasta ja kannustavasta ilmapiiristä, jotta lapset uskaltaisivat olla omia ainutlaatuisia itsejään. (Kokljuschkin 2001, 53.) Aikuisten kiire ei saisi vaikuttaa lasten päivään eikä varsinkaan lasten turvallisuuden tunteeseen. Kun lapsi kokee olevansa turvattomassa ympäristössä, aikuisen tehtävä on korjata tilanne välittömästi. Pienille lapsille jää todella helposti muistiin turvattomuuden tunne, siksi lapselle on tärkeää saada kokea olevansa turvassa koko ajan. Lapsen tarve turvallisuudelle ei odota, se on saatava heti, sillä tilanne menee ohi (Mattila 2011, 61). Kun lapselle tulee vastaan isoja elämän haasteita ja esteitä, on aikuisen oltava valmiina antamassa turvaa.

Lapsi on aina varhaiskasvatustyön keskipisteessä (Mattila 2011, 134). Hyvin merkittävä tekijä lapsen elämässä on kasvattajan läsnäolo. Fyysisen läsnäolon lisäksi on oltava läsnä myös henkisesti. Kasvattajan tulisi ymmärtää ja auttaa lasta kaikissa tilanteissa lapsen tarpeiden mukaisesti. Läsnäololla tarkoitetaan sanallisen vuorovaikutuksen lisäksi myös käytettävissä olemista sekä huolenpitoa. Nämä lisäävät lapsen turvallisuuden tunnetta. (Koivunen 2009, 85.) Turvallisuus on jokaisen yhteinen asia. Jokaisen työntekijän on annettava osansa ja pyrittävä turvalliseen ympäristöön lasten parhaaksi.

Turvallisuutta pyritään lisäämään päiväkodissa jatkuvasti erilaisin keinoin. Sitä lisätään esimerkiksi erilaisissa koulutuksissa, muun muassa paloturvallisuuteen liittyvät

koulutukset tai ensiapukoulutukset. Kolme erittäin tärkeää asiaa turvallisuuden kannalta on työntekijöiden ammattitaito, kelpoisuus alalla ja osaaminen. Ilman osaamista, työskenteleminen on raskasta (Koivunen 2009, 200). Ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti työn ohella. Ne kehittyvät myös joka päivä uusien kokemusten myötä. Kehittyminen varhaiskasvatusalalla lisää turvallisuutta, sillä kehittymällä kasvattajat tietävät ja osaavat enemmän.

Tärkeässä asemassa on myös päiväkodin turvallisuuskansio, joka sisältää turvallisuuden liittyvät asiat. Jokaisen työntekijän on luettava turvallisuuskansio, jotta jokainen olisi ajan tasalla turvallisuudesta ja sen ylläpitämisestä sekä tietysti olisi tietoinen siitä, miten toimia, mikäli jotain turvallisuutta horjuttavaa tapahtuisi. Kansiota olisi syytä myös katsoa uudelleen säännöllisin väliajoin, jotta asiat pysyisivät mielessä ja muistissa koko ajan. Turvallisuuskansiosta löytyy muun muassa palo- ja pelastussuunnitelma ja toimintaohjeet tilanteisiin, joissa kasvu- ja oppimisympäristön turvallisuus on uhattuna sekä yksikön tiedot ja hätäkeskuksen numero. (Hurme & Kyllönen 2014, 26.)

3.5 Tapaturmat ja vahingot

Tapaturma on äkillinen ja odottamaton tapahtuma, joka aiheuttaa jonkinlaisen ruumiinvamman. Tapaturma sattuu tahtomatta ja on ulkoisista tekijöistä johtuva. Lämpöhalvaus, paleltuminen, auringonpistos ja myrkytys kuuluvat tapaturmiin. (Pop-vakuutuksen www-sivut 2017.) Nämä ovat asioita, joita tapahtuu päiväkodin arjessa. Tapaturmat, erilaiset vahingot ja hätätilanteet torjutaan parhaiten ennaltaehkäisemällä ne (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10). Ennaltaehkäisyn avulla taataan lapsille turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Ennaltaehkäisevä toiminta sekä hyvä ennakointi vähentävät myös uhka- ja vaaratilanteita. (Hurme & Kyllönen 2014, 62.)

Lähes kaikki tapaturmat, jotka sattuvat varhaiskasvatuksessa, ovat kaatumisia tai putoamisia (Terveystieteiden tutkimuskeskuksen www-sivut 2016). Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että vanhemmat ja päiväkodin työntekijät huolehtivat siitä, että jokaisella lapsella olisi kunnolliset sisätossut. Vanhempien tulisi huolehtia lapsilleen tarvittavat varusteet päivähoitoon, jotta lapsilla olisi hyvä ja turvallinen olla. Päiväkodin

työntekijöiden tulisi kertoa vanhemmille näistä sekä turvallisuudesta näihin liittyen. Heidän tulisi myös perustella, miksi näin pitäisi toimia, jotta vanhemmat ymmärtävät niiden merkityksen. On tärkeää, että työntekijät kertovat vanhemmille turvallisuudesta ja tapaturmista sekä niiden ehkäisystä ja mitä se vaatii. Jotta tapaturmia pystytään ehkäisemään parhaalla mahdollisella tavalla, vanhempien lisäksi on myös tärkeää neuvoa, ohjata ja valvoa lapsia (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10).

3.6 Riskit

Riskit ovat tapahtumien mahdollisuuksia, jotka voivat aiheuttaa henkilövahinkoja, toiminnan vaikeutumista tai taloudellista menetystä. Riskien ehkäisemiseksi on tärkeää, että päiväkodin toiminnan turvallisuutta seurataan ja sitä myös kehitetään säännöllisesti. (Saarsalmi 2008, 28.) On tärkeää kartoittaa vaaranpaikat ja riskit säännönmukaisesti ja tarttua välittömästi esiin tulleisiin puutteisiin (Mannerheimin Lastensuojeluliiton turvallisuusopas 2009, 10). Riskienhallintaan kuuluvat toimintaan kohdistuvien uhkaavien asioiden tunnistaminen ja myös niihin varautuminen sekä niiltä suojautuminen. Tärkeää on myös jo toteutuneiden vaaraa aiheuttavien tekijöiden poistaminen. Riskeihin varautuminen on päiväkodissa jokapäiväistä työtä. (Saarsalmi 2008, 28-29.)

Päivähoidon suurimpia riskejä on henkilöriskit ja ne ovatkin päivähoidon tärkein tarkastelukohde. Ne kohdistuvat terveyteen, hyvinvointiin sekä psyykkiseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Päiväkodissa näihin henkilöriskeihin kuuluu muun muassa lapsen hakeminen ja luovuttaminen hakijalle, lasten sairaudet ja tapaturmat, hygienia, lasten ulkoilu sekä lapsen katoaminen. (Saarsalmi 2008, 29-42.)

Lapsen hakemisessa on huomioitava hakijan henkilöllisyys. Lasta saa hakea vain siihen tehtävään ilmoitetut henkilöt. Päiväkodin työntekijöillä on velvollisuus varmistaa lasta noutavan henkilön oikeus noutaa lapsi (Saarsalmi 2008, 31). Lasten ulkoilussa on tärkeää huomioida ympäristön turvallisuus: porttien ja aitojen kunto ja lukitukset sekä haitallisten ja ylimääräisten tavaroiden poistaminen. Ulkoilun lähtökohtana on fyysisen turvallisuuden varmistaminen, joka vaatii aikuiselta erityistä valppautta (Kalliala 2008, 116). Ulkoilussa sekä tietysti muutenkin päiväkotipäivän aikana on erittäin

tärkeää turvallisuuden kannalta laskea hoidossa olevat lapset. Tällä tavoin aikuiset ovat perillä siitä, kuinka paljon lapsia on paikalla ja mikäli joku katoaa, se huomataan mahdollisimman pian.

3.7 Turvallisuuskasvatus

On tärkeää opettaa lapsille turvallisuutta ja sitä, miten toimia, jos jotain tapahtuu. Merkittävintä turvallisuuskasvatuksessa on, että asiat opetetaan myönteisessä valossa. Jos asiat opetetaan pelotellen tai kieltäen lapsille luontaista toimintaa, lapsi ei todennäköisesti opi vaan pelkää tosi tilanteissa enemmän. Alle kouluikäiset lapset oppivat parhaiten aikuisen mallin ja esimerkin kautta eli on hyvin tärkeää, että päiväkodin työntekijät osaavat toimia hätätilanteissa rauhallisesti ja oikein. Pitää muistaa lapsen ikä ja kehitysvaihe eli mitä kaikkea kannattaa opettaa ja ottaa esille missäkin vaiheessa. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut 2015](#).) Pitää myös muistaa, että lähtökohdat turvallisuuden edistämiseen luodaan jo lapsuus- ja nuoruusiässä (Lindfors 2012, 20).

Tavoitteena turvallisuuskasvatuksella on edistää hyvää ja turvallista arkea lapsille. Tavoitteena on myös antaa lapsille tietoa ja taitoa toimia eri tilanteissa. Nämä asiat ovat käyttökelpoisia myös myöhemmin elämässä, joten aikuisten pitää miettiä, miten opettaa. (Lindfors 2012, 20.) Turvallisuuskasvatus on hyvä ottaa mukaan arjen toimintoihin, esimerkiksi leikkeihin ja sitä kautta opettaa lapsia turvallisuusasioissa (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut 2015](#)).

Työntekijöille järjestetään työpaikoilla turvallisuuskävelyjä, joissa työntekijät oppivat työpaikan uloskäynnit ja niiden avausmekanismit sekä tutustuvat työpaikan riskeihin ja vaaroihin. Turvallisuuskävelyssä tutustutaan myös alkusammutuskalustoon ja muuhun turvallisuustekniikkaan. (Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön [www-sivut 2017](#).) Päiväkodin lapset voisivat myös osallistua heille erikseen ja heidän ikänsä mukaisesti järjestettyyn turvallisuuskävelyyn varhaiskasvatusympäristössä. Lasten turvallisuuskävelyllä olisi sama tarkoitus kuin työntekijöilläkin, ympäristön vaarojen kartoittaminen. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut 2015](#).) Tämä olisi tärkeää, jotta lapset hahmottaisivat päiväkodin tilat kunnolla ja olisivat tietoisia, mihin kuuluu mennä, jos jotain tapahtuu.

4 LAIT JA ASETUKSET

On lakeja, jotka ohjaavat varhaiskasvatustyötä ja samalla myös säätelevät turvallisuudesta huolehtimista (Hurme & Kyllönen 2014, 24). Muutama näistä esitellään tässä. Varhaiskasvatuslaki (36/1973) sisältää varhaiskasvatuksen määrittelyn sekä tavoitteet. Muita lakeja ja säännöksiä on muun muassa Asetus lasten päivähoidosta (239/1973), Lastensuojelulaki (417/2007), Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005), Valtioneuvoston asetus sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (608/2005) ja Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002). (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2017.)

Jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatusta annetaan päiväkodin lisäksi myös perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena. Varhaiskasvatus on lapsen kasvatusta, opetusta ja hoitoa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Nämä muodostavat kokonaisuuden, jossa erityisesti pedagogiikka on painotettuna. Yksi tärkeä tavoite varhaiskasvatuksella on varmistaa, että jokainen lapsi saa kehittävä, oppimista edistävän, terveellisen ja ennen kaikkea turvallisen varhaiskasvatusympäristön. Toinen tärkeä tavoite on turvata toimintatapa, joka kunnioittaa lasta sekä turvata myös mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten kanssa. (Varhaiskasvatuslaki 36/1973, 1-2§.) Myös lastensuojelulaki turvaa lapsia. Sen tarkoituksena on turvata lapselle oikeus tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen, erityiseen suojeleluun ja tietysti turvalliseen kasvuympäristöön. (Lastensuojelulaki 417/2007, 1§.)

Asetus lasten päivähoidosta (239/1973) pitää sisällään muun muassa päivähoidossa olevien hakemusten käsittelyyn ja hakuaikoihin liittyviä asioita sekä päivähoidon henkilökunnan ja lasten välisiä suhdelukuja. (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2017.) Tämän asetuksen mukaan päiväkodissa on oltava kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä tietty määrä tiettyä määrää lapsia kohden (Asetus lasten päivähoidosta 239/1973, 6§). Tähän asetukseen liittyy siis myös Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) sekä Valtioneuvoston asetus sosiaa-

lihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (608/2005). Yksi tärkeimpiä asioita lasten turvallisuutta ajatellen on, että jokaisella varhaiskasvatuksen kentällä työskentelevällä on kelpoisuus alalla.

5 TUTKIMUS

5.1 Yhteistyö ja toteutus

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä päiväkotia Veturitallin kanssa. Yhteistyöhön kuului keskustelut yhteyshenkilön eli päiväkodin johtajan kanssa, päiväkodin turvallisuuskansioon tutustuminen sekä kysely päiväkodissa lasten kanssa työskenteleville varhaiskasvatuksen ammattilaisille.

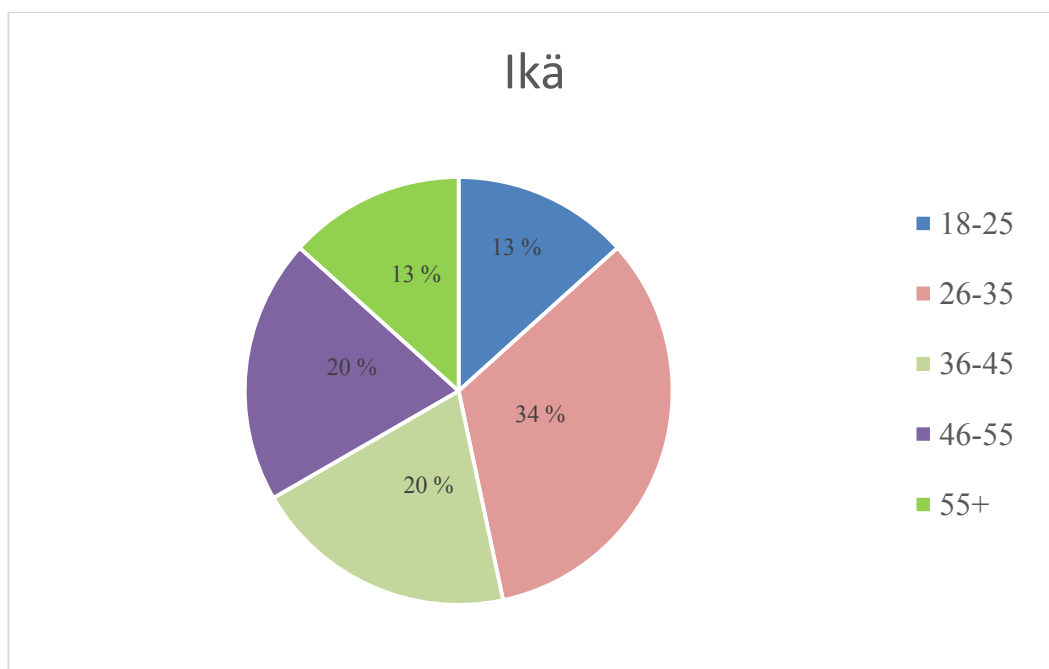
Päiväkoti on avattu Poriin vuoden 2013 lokakuussa. Päiväkoti on auki ympäri vuorokauden ja toimii myös Porin itäisen alueen iltahoidontarpeiden mukaan sekä koko Porin yö- ja viikonlopputarpeiden mukaan. Päiväkodissa on seitsemän ryhmää, joista jokainen toimii vuororyhminä. Veturitallin päiväkotia on kaksikerroksinen rakennus, jossa jokaisella ryhmällä on omat kotialueensa. Sieltä löytyy myös monitoimisaliva, versta, sauna ja takkahuone. Myös erillinen ruokasali löytyy, jossa kaikki yli kolmevuotiaat lapset ruokailevat päivittäin. Alle kolmevuotiaat ruokailevat omissa ryhmissään. (Porin kaupungin www-sivut 2017.)

Tutkimus aloitettiin sopimalla päiväkodin johtajan kanssa, että tutkimus suoritetaan Veturitallin päiväkodin työntekijöille. Tämän jälkeen anottiin tutkimuslupaa Porin kaupungin varhaiskasvatuspäälliköltä. Tutkimusluvan saatua alkoi kyselyn suunnittelu. Heti alussa oli selkeää, että kyselystä laaditaan lyhyt ja helppo täyttää, jotta saataisiin mahdollisimman paljon vastauksia, sillä oli tietoisuus siitä, kuinka kiireistä päiväkodin arki on. Kyselyt tehtiin nimettöminä. Päiväkodin henkilökunnalle toimitettiin tiedote (Liite 1) tulevasta kyselystä hyvissä ajoin, jotta jokainen olisi tietoinen tällaisen tulevan. Tiedotteessa kerrottiin kyselyn tekijästä ja opinnäytetyöstä sekä tietysti tulevasta kyselystä ja sen ajankohdista.

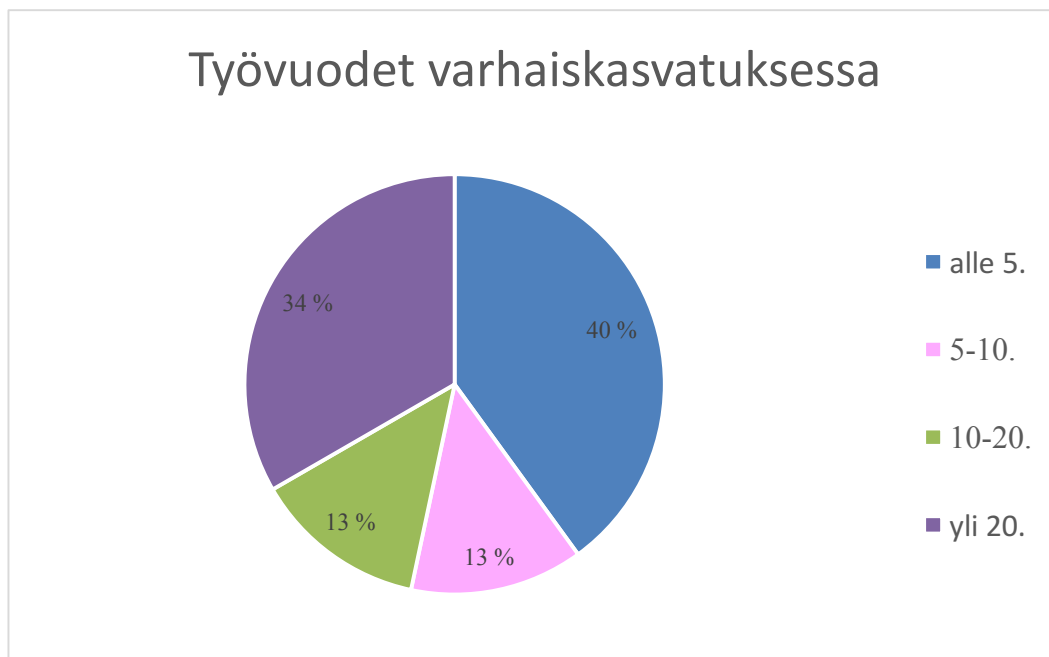
Kyselylomake (Liite 2) tehtiin päiväkodissa lasten kanssa työskenteleville, jossa selvitettiin heidän näkökulmaansa lasten turvallisuuden päivähoidon aikana. Kyselylomakkeella kysyttiin aluksi perustietoja eli sukupuoli, ikä ja työvuosien määrä varhaiskasvatuksessa. Kyselylomakkeet toimitettiin päiväkotiin sovittuna päivänä, päiväkodin johtaja luki sen läpi ja siitä keskusteltiin. Sovittiin, että johtaja toimittaisi kyselyt työntekijöilleen jokaisen ryhmän vastuuhenkilön kautta. Päiväkodin toimistoon vietiin kirjukuori, johon täytetyt kyselyt saisi toimittaa.

5.2 Tutkimustulokset ja analysointi

Tutkimustulosten saamiseksi päiväkotiin vietiin 40 kyselylomaketta, joista tuli takaisin täytettynä 15. Tutkimuksen tulokset perustuvat kyselyyn vastanneiden varhaiskasvatuksen ammattilaisten vastauksiin, ja kaikki vastanneet olivat naisia. Vastaajat olivat iältään 18-55+ ja eniten vastaajia oli ikäryhmästä 26-35-vuotta (Kaavio 1). Kyselyssä selvitettiin myös työntekijöiden työvuodet varhaiskasvatuksessa ja suurin osa vastanneista on työskennellyt varhaiskasvatuksessa joko alle viisi vuotta tai yli 20 vuotta (Kaavio 2).

Kaavio 1

Kaavio 2

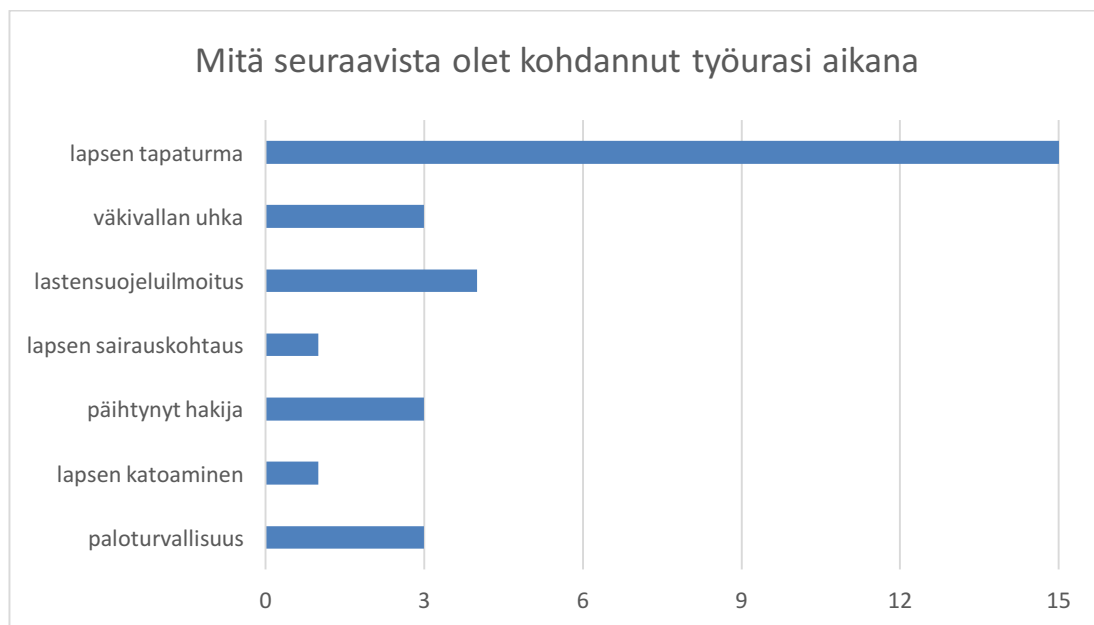
Turvallisuudella on suuri merkitys lapsen päivään päiväkodissa ja tätä mieltä oli myös suurin osa vastaajista. Vastaajista yksi oli kuitenkin sitä mieltä, että turvallisuudella on melko suuri vaikutus. Kaikkien vastaajien mielestä turvallisuus näkyy päivittäin päiväkodin arjessa. Päiväkodin jokaisessa toiminnassa otetaan huomioon turvallisuuden näkökulma, esimerkiksi yritetään mahdollisimman paljon huomioida jo etukäteen vaaratilanteet ja tällä tavoin ennaltaehkäistä ne. Tärkeänä pidettiin yhteisiä sääntöjä ja niiden noudattamista. Päiväkodin fyysiset puitteet on suunniteltu niin, että siellä on turvallista. Jokainen työntekijä toimii varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ja huolehtii lasten fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta hoitopäivän aikana.

Turvallisuuden tulisi olla luonteva osa kasvatusta ja päiväkodin toimintaa, siksi olisi tärkeä, että turvallisuuskasvatus olisi osa varhaiskasvatussuunnitelmaa. Suunnitelmassa ilmenneet asiat olisi hyvä myös tutustuttaa vanhemmille ja ottaa ne osaksi kasvatuskumppanuutta. Vanhempien kanssa olisi hyvä keskustella turvallisuuden liittyvistä asioista. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut](http://www.sivut) 2015.) Vastaajista enemmistö oli sitä mieltä, että vanhempien ja päiväkodin välinen yhteistyö vaikuttaa lasten turvallisuuteen. Vastaajat olivat sitä mieltä, että vanhemmat ovat niitä, jotka tuntevat lapsensa parhaiten ja hyvällä yhteistyöllä tiedot menevät myös päiväkodin

kasvattajien tietoon ja tällä tavoin pystytään edistämään turvallisuutta jokaisen lapsen kohdalla myös yksilöllisesti.

Yhteistyö lisää turvallisuutta myös tietojen jakamisen kautta. Vanhemmille kerrotaan, miten päiväkodissa toimitaan ja mikä on heidän roolinsa. On tärkeää, että myös vanhemmat sekä muut lapsen tuojat ja hakijat ovat tietoisia päiväkodin säännöistä, käytännöistä ja turvallisuusasioista, kuten esimerkiksi porttien sulkeminen ja sisätossujen käyttö. Vastaajista 14 oli sitä mieltä, että päiväkodissa keskustellaan turvallisuudesta myös vanhempien kanssa. He olivat sitä mieltä, että vanhempien kysyessä, heitä miellettyäessä jokin tai jos on sattunut turvallisuuteen liittyvä tilanne, niin silloin keskustellaan. Vanhempien kanssa keskustellaan turvallisuudesta myös vanhempainilloissa sekä erilaisissa keskusteluissa, kuten esimerkiksi alkukeskusteluissa. Yksi oli sitä mieltä, että vanhempien kanssa ei keskustella turvallisuudesta, mutta tiedosti sen, että vanhempien osallisuus tulisi ottaa huomioon.

Moni kohtaa työuransa aikana paljon myös turvallisuuteen negatiivisella tavalla vaikuttavia asioita, kuten lastensuojeluasiat tai päihteet. Tutkimuksessa selvisi, että vastaajista jokainen oli kohdannut työuransa aikana jonkinlaisen lapsen tapaturman. Moni oli myös kohdannut paloturvallisuuteen liittyviä tilanteita, lastensuojeluilmoituksen tekemisen, väkivallan uhan ja päihtyneen hakijan. Vain yksi vastaajista oli kohdannut lapsen katoamisen. (Kaavio 3)

Kaavio 3

Kun varhaiskasvatusta järjestetään, lasten turvallisuudesta huolehtiminen on tärkeintä. Kasvattajien ammattitaito ja riittävyys ovat perusedellytyksiä lasten turvallisuuden takaamiseksi. (Tehyn www-sivut 2017.) Vastaajista 100% oli sitä mieltä, että henkilöstön määrä vaikuttaa lasten turvallisuuteen. Kun on enemmän aikuisia, pystytään paremmin havainnoimaan ja huomioimaan lapset yksilöllisesti. Toisaalta pohdittiin, että mikäli on paljon aikuisia, keskittyminen voi kohdistua toisiin aikuisiin enemmän kuin lapsiin. Tähän liittyen tärkeänä pidettiin pienryhmien muodostamista, jolloin jokainen aikuinen pystyisi keskittymään oman pienryhmänsä lapsiin eikä olisi muita ”häiriötekijöitä”. Mikäli kuitenkin henkilökuntaa olisi vähemmän, koettiin henkilöstön laatu, asenne, osaaminen ja sitoutuminen ryhmään hyvinkin tärkeänä ja merkittävänä tekijänä turvallisuuden kannalta.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi alkoi keväällä 2017 eri vaihtoehtojen pohtimisella ja miettimisellä sitä, mikä eniten kiinnostaisi. Hetken pohdittua ja keskusteltua läheisten kanssa aihe selkeentyi ja lopulta vakiintui. Aihe valikoitui sen kiinnostavuuden ja ajankohtaisuuden perusteella. Alkoi turvallisuuden ja siihen liittyvien otsikoiden tutkiminen. Aihe rajattiin turvallisuuteen päiväkodissa, sillä se on aihe, jota kannattaa myös kerrata säännöllisesti.

Opinnäytetyösuunnitelman kirjoituksen alkuvaiheessa jatkui taas aiheen pohdinta. Aihe oli niin laaja, että olisi liian vaikea saada rajattua sitä niin, että siitä ei tulisi liian pitkä tai siitä jäisi jotain tärkeää pois. Opinnäytetyön aihe rajattiin lasten turvallisuuden päiväkodissa sen sijaan että olisi kirjoitettu turvallisuudesta yleisesti. Lasten turvallisuutta päiväkodissa oli kaikista mielenkiintoisinta lähteä tutkimaan, sillä lasten turvallisuus on suurimmaksi osaksi aikuisten vastuulla ja aikuisten työtä on turvata lapsen kasvu ja kehitys. Aihe on tärkeä, sillä turvallisuutta täytyy ylläpitää ja kehittää koko ajan. Välillä se unohdetaan ja pidetään itsestään selvänä, kunnes tapahtuu jotain ja taas herätään.

Syksyllä 2017 turvallisuuskyselyt valmistuivat ja ne toimitettiin päiväkotiin. Kyselyä oli todella mielenkiintoista tehdä. Kyselyn avulla turvallisuuteen liittyvät asiat palautuivat henkilökunnan mieleen ja mahdollisesti kertaantuivat ja tulivat taas ajankohtaisiksi. Kun kyselyt haettiin takaisin, vähäinen vastausprosentti yllätti. Kuitenkin kyselyitä luettaessa ja tutkittaessa, ajatukset muuttuivat täysin. Kyselyt, vastaukset sekä yhteistyö olivat kaikin puolin onnistuneet ja ne herättivät tyytyväisyyden tunteen.

Tutkimustulosten analysointi oli vaikein osuus koko prosessissa. Välillä oli hankala miettiä, miten kirjoittaa. Kuitenkin läheisten tuella ja kannustuksella sekä sisällä analysointikin tuli tehtyä. Lähteiden hankinta tuntui myös välillä haastavalta. Lähteet valikoituivat opinnäytetyöhön tarkoin perustein. Lähteiden kriteerinä oli se, että niiden piti olla 2000-luvulta, jotta ne olisivat luotettavia ja tähän päivään sopivia.

Koko prosessin aikana tapahtui paljon oppimista, niin henkilökohtaisesti kirjoittajana kuin ammatillisestikin. Prosessin aikana näkyi myös ammatillista kasvua. Turvallisuus tuli taas enemmän mieleen eli olemassa olevia tietoja tuli kerrattua ja myös uutta tietoa tuli paljon. Kokonaisuudessaan prosessi oli onnistunut, se sujui melko lailla suunnitellusti ja pysyi aikataulussa sekä kirjoittaminen oli mielekästä ja innostavaa. Aihe oli todella mielenkiintoinen ja mukaansa vievä. Tavoitteena tulevassa ammatissa on olla turvallinen aikuinen ja turvata lasten kasvu ja kehitys parhaalla mahdollisella tavalla. Lähtökohtana turvallisena aikuisena olemiselle on tahto pitää huolta lapsesta ja toimia hänen parhaaksi (Mattila 2011, 63).

LÄHTEET

Asetus lasten päivähoidosta. 1973. A16.3.1973/239.

Hurme, K. & Kyllönen, T. 2014. Turvassa! Vahvista lapsen turvallisuuden tunnetta ja varaudu vaaratilanteisiin. Juva: PS-kustannus.

Jämsän kaupungin www-sivut. 2017. Hygieniaohteet. Viitattu 11.12.2017. <http://www.jamsa.fi/kasvatus-ja-koulutus/paivahoito>

Kalliala, M. 2008. Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Helsinki: Gaudeamus.

Kanninen, K. & Sigfrids, A. 2012. Tunne minut! Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Keltikangas-Järvinen, L. 1994. Hyvä itsetunto. Helsinki: WSOY.

Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Juva: PS-kustannus.

Kokljuschkin, M. 2001. Unelmien päiväkotii. 1. painos. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Lajunen, K., Andell, M., Jalava, L., Kemppainen, K., Pakkanen, M. & Ylenius-Lehtonen, M. 2012. Turvataitoja lapsille. 6. painos. Tampere: Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Lastensuojelulaki. 2007. L13.4.2007/417 muutoksineen.

Lindfors, E. 2012. Turvallinen oppimisympäristö, oppilaitoksen turvallisuuskulttuuri ja turvallisuuskasvatus – käsitteellistä pohdintaa ja tutkimushaasteita. Teoksessa E. Lindfors (toim.) Kohti turvallisempaa oppilaitosta! Oppilaitosten turvallisuuden ja turvallisuuskasvatuksen tutkimus- ja kehittämishaasteita. Tampereen yliopisto, Kasvatustieteiden yksikkö, 12-28.

Mattila, K-P. 2011. Lapsen vahvistava kohtaaminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2009. Turvallisuusopas lapsi- ja perheteroimintaan. KA Järvenpää OY.

Mertanen, M. 2013. Turvallinen koulupäivä. Tampere: Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut. 2017. Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö. Viitattu 21.12.2017. <http://minedu.fi/varhaiskasvatustil>

Pop-Vakuutuksen www-sivut. 2017. Viitattu 19.12.2017. <https://www.popvakuutus.fi>

Porin kaupungin www-sivut. 2017. Viitattu 6.10.2017. <https://www.pori.fi/sivistyskeskus/varhaiskasvatus/paivakodit/veturitallinpaivakoti.html>

Saarsalmi, O. 2008. Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön www-sivut. 2017. Viitattu 6.10.2017. <http://www.spek.fi/Suomeksi/Turvatietao/Paloturvallisuus/-Tyopaikalla/Turvallisuuskavely>

Tehyn www-sivut. 2017. Viitattu 28.12.2017. <https://www.tehy.fi>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. 2015. Turvallisuuskasvatus. Viitattu 28.12.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/tapaturmat/lapset-ja-nuoret/varhaiskasvatus/turvallisuuskasvatus-hoidossa>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. 2016. Tapaturmat varhaiskasvatuksessa. Viitattu 19.12.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/tapaturmat/lapset-ja-nuoret/varhaiskasvatus/tapaturmat-varhaiskasvatuksessa>

Tikkanen, S., Aapio, L., Kaarnalehto, A., Kammonen, L., Laitinen, J., Mikkonen, J. & Pisto, M-H. 2017. Ammattina turvallisuus. 3.uud.p. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Varhaiskasvatuslaki. 1973. L19.1.1973/36 muutoksineen.

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2013. Lapsuus – erityinen elämänvaihe. 1.-5. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Hei!

Olen viimeisen vuoden sosionomiopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Opinnäytetyöni aiheena on 'Turvallisuus päiväkodissa' ja teen sen yhteistyössä Veturitallin päiväkodin kanssa.

Opinnäytetyön teorian lisäksi haluaisin myös tutkittua ja ajankohtaista tietoa lasten kanssa työskenteleviltä ammattilaisilta. Tässä kohtaa tarvitsisin teidän apuanne. Suoritan tiedonkeruun kirjallisena kyselynä ja toimitan kyselylomakkeet Veturitallin päiväkotiin **13.10.2017**. Vastausaikaa olisi **25.10.2017** asti ja toivoisin, että mahdollisimman moni ehtisi vastaamaan. Kysely on nimetön, helppo täyttää ja korkeintaan kahden sivun mittainen. Kiitos jo etukäteen!

Ystävällisin terveisin
Jenniina Paavisto

Kyselylomake työntekijöille päiväkodissa olevien lasten turvallisuudesta

Kyselyssä on kohtia, joissa vastausta voi perustella, mikäli haluaa. Tämä ei ole pakollista, mutta toivottavaa, jotta saisin todenmukaisia ja parempia tutkimustuloksia. **VASTAUSAIKAA 25.10.2017 asti.**

1. Sukupuoli   Nainen ___   Mies ___
2. Ikä   18-25 ___   26-35 ___
  36-45 ___   46-55 ___
  55+ ___
3. Työvuodet   Alle 5 ___   5-10 ___
   varhaiskasvatuksessa   10-20 ___   Yli 20 ___
4. Näkykö turvallisuus päivittäin päiväkotinne arjessa?
Kyllä ___   Ei ___

Miten? (ei pakollinen):

5. Turvallisuuden merkitys lapsen päivään päiväkodissa

1 ei merkitystä   2 vähän merkitystä   3 melko suuri merkitys   4 suuri merkitys

6. Mitkä asiat luovat mielestäsi turvallisuuden tunnetta lapselle päivähoidon aikana?

7. Vaikuttaako mielestäsi vanhempien ja päiväkodin välinen yhteistyö lasten turvallisuuteen?

Kyllä ___   Ei ___

Perustelut (ei pakollinen):

8. Mitä seuraavista asioista olet kohdannut työurasi aikana

Paloturvallisuuteen liittyvät tilanteet (ei koske harjoituksia/testauksia)

Lapsen katoaminen

Päihtynyt hakija

Lapsen sairauskohtaus (esim. epilepsia)

Lastensuojeluilmoituksen tekeminen

Väkivallan uhka

Lapsen tapaturma

9. Keskustellaanko päiväkodissanne turvallisuuteen liittyvistä asioista lasten kanssa?

Kyllä Ei

Entä vanhempien?

Kyllä Ei

Millä tavoin nämä toteutuvat? (ei pakollinen):

10. Vaikuttaako mielestäsi henkilöstön määrä lasten turvallisuuteen?

Kyllä Ei

Miten? (ei pakollinen):

Kiitos vastauksista ja mukavaa syksyn jatkoa! 😊

Palautathan lomakkeen sille tarkoitettuun kirjekuoreen toimistoon.